

BÁLINT PÉTER

A pénzmosást megelőző alpbűncselekmény dilemmái

Mindaddig, míg a bűncselekmény viszonylag kis összegű pénzhez juttatja az elkövetőket, érvényes a *Vespasianus* császárnak tulajdonított római mondás: *pecunia non olet*, azaz a pénznek nincs szaga. Azonban a szervezett bűnözés megjelenése cáfolja a régi mondást, a bűncselekmény elkövetése adott esetben hatalmas mennyiségű pénzhez juttatja az abban résztvevőket, a pénznek szaga van: tisztára kell mosni.

Bevezetés

A pénzmosás büntetvényének tényállása a gazdasági bűncselekmények rendszerváltozás utáni legátfogóbb újraszabályozása keretében került az 1978. évi IV. törvénybe.

Elmondható, hogy immár két évtizede pönalizálták hazánkban a pénzmosást, amely cselekmény törvényi tényállását talán a legtöbbször módosították annak ellenére, hogy a cselekmény felderítésére és a büntetőjogi felelősségre vonásra igen csekély számban került sor. A kodifikáció indoka szinte kivétel nélkül a pénzmosás elleni küzdelem hatékonyságának növelését célul kitűző nemzetközi szervezetek kívánalmainak való megfelelés volt.

A tanulmányban arra a kérdésre keresem a választ, hogy a szabályozás ki-kristályosodott volna ellenére milyen okokra vezethető vissza, hogy e területen nem alakult ki a jogalkalmazói gyakorlat, ugyanis kevés esetben történt vádemelés, és még kevesebb esetben végződött az eljárás a büntetőjogi felelősség megállapításával, így a pénzmosást illetően kiforrott bírói gyakorlatról nem is beszélhetünk. A gyakorlatban a tényállásnak még az egyértelműnek tűnő rendelkezései is felvetnek értelmezési kérdéseket. A jogszabályszövegben ugyanis például csak első ránézésre egyértelmű, hogy a pénzmosás tényállását az alpbűncselekménnyel összefüggésben milyen feltételek megvalósulása esetén kell alkalmazni, azonban a dogmatikai kérdések tisztázatlansága miatt az ellenkező értelmezésekre is megvan a lehetőség.

A lehetséges okokat – a pénzmosás törvényi tényállásának részletes elemzését mellőzve – a pénzmosást megelőző alpbűncselekmény körében, a jogirodalmi állásfoglalások összevetésén keresztül keresem.

A pénzmosás és az alpbűncselekmény kapcsolódása

A pénzmosás differentia specificája az elkövetési magatartás sajátosságából adódik, ugyanis minden olyan cselekményt magában foglal, amely a bűnös úton szerzett vagyoni érték létezésének, eredetének, felhasználásának eltitkolására, illetve elleplezésére irányul azzal a céllal, hogy azt legális jövedelemként tüntessék fel.¹

A pénzmosás olyan illegális, rendszerint a gazdasági szférát érintő szolgáltatás, amely egy korábbi bűncselekményből származó pénzt látszólag legális forrásból származó pénzzé konvertál. A gazdaságban nem csak törvényes úton képződik jövedelem, mindez – bekerülve a tisztességes piaci tevékenységet folytató gazdasági szereplők közé – indokolatlan versenyhátrányt keletkeztet. A gazdaság szereplőinek célja elsősorban a profit előállítás, majd annak realizálása, ezzel szemben a pénzmosás célja pusztán a bűncselekményből „megtermelt” pénz illegális eredetének a felismerhetetlenné tétele. Az eltérő cél magában hordozza a legális gazdasági tevékenységet folytató szereplők veszélyeztetettségét, a pénzmosás ugyanis nem profitorientált tevékenység, így felboríthatja a piaci egyensúlyt. A legnagyobb veszély a szervezett bűnözés beszivárgása a pénzügyi világba, a gazdasági, politikai hatalom befolyásolása.²

A pénzmosás büntetendővé nyilvánításával az elkövetett bűncselekményekhez kapcsolódó magatartások *sui generis* büntetőjogi értékelést kaptak. Tekintettel arra, hogy a pénzmosás nem önálló, hanem járulékos bűncselekmény, szükségszerűen meg kell hogy előzze valamilyen másik cselekmény (előcselekmény, más néven alpbűncselekmény), és az ebből származó jövedelmet próbálják tisztára mosni.

---

¹ Farkas Judit: A pénzmosás büntette svájci és német jogösszehasonlítással. MTA Állam- és Jogtudományi Intézete, Budapest, 1996, 31. o.

² Gál István László: A pénzmosással és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos jogszabályok magyarázata. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012, 12. o.

A pénzmosás hazai kodifikációs folyamatának főbb állomásai

Magyarország a társulási szerződésben³ vállalt kötelezettséget a pénzmosás elleni nemzetközi küzdelemben való részvételre.⁴ Ennek kapcsán az 1994. évi IX. törvény 23. §-ával került sor az akkor hatályos 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 303. §-ában a pénzmosás bűncselekményének kriminalizálására, valamint elfogadták a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV. törvényt.⁵ Szankcionálták a törvényben előírt bejelentési kötelezettség elmulasztásának szándékos és gondatlan elkövetési magatartását is. A régi Btk.-ban a törvényi tényállást folyamatosan pontosították.⁶

A kodifikációtörténet ismertetésekor, annak ellenére, hogy e helyütt ille- ne, nem foglalkozom részletesen az alapbűncselekmény problémakörével, te- kintettel arra, hogy azt a későbbiekben részletesen kifejtem. Mindamellett már most felhívom a figyelmet arra, hogy alapvetően ezért történt a törvényi tényállás módosítása.

Magyarország 2001 júniusában felkerült a pénzmosás elleni nemzetközi akciócsoport (*Financial Action Task Force; FATF*) feketelistájára, a „nem együttműködő országok közé”. Az ez év szeptember 11-én történt terrortáma- dás hatására a világon megerősödött a terrorizmus elleni nemzetközi együtt- működés. Ennek nyomán született hazánkban a terrorizmus elleni küzdelem- ről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 2001. évi LXXXIII. törvény, amely koncepcionálisan átalakította a pénzmosás tényál-

³ A Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szö- lö, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. tv. 86. cikk.

⁴ A bécsi kábítószer-egyezményt Magyarország 1989. augusztus 26-án aláírta ugyan, a ratifikálására azonban évekkel később került sor (az 1998. évi L. törvény hirdette ki). A strasbourgi egyezményhez is csatlakozott Magyarország (a 2000. évi CI. törvény hirdette ki).

⁵ Közismertebb nevén „téglatörvény”.

⁶ A törvényi tényállás részletes ismertetésének igénye nélkül: a „pénzmosással foglalkozó szervezet” helyébe a „bűnszervezet” lépett az 1997. évi módosításkor, az „öt évnél súlyosabb” kritérium helyé- be az „öt évi vagy ennél súlyosabb” szövegrész lépett, illetve a taxáció kikerült az 1998. évi módosi- táskor, majd az előcselekmények köre kibővült valamennyi „szabadságvesztéssel büntetendő cselek- ménytel” az 1999. évi módosítás folyamán. A 2001. évi CXXI. törvény a régi Btk. törvényi tényállását immár negyedik alkalommal módosítva megteremtette a saját pénz mosásának büntethe- tőségét, valamint a más által mosott pénz gondatlan alakztatát is büntetni rendelte. Tóth Mihály: Gaz- dasági bűnözés és bűncselekmények. KJK-Kerszöv Kft., Budapest, 2002, 355–356. o.

lását. A törvény egyúttal módosította a pénzmosás-megelőzési törvényt is, majd a kormány a korábbi végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezése mellett megalkotta a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 1994. évi XXIV. törvény végrehajtásáról szóló 299/2001. (XII. 27.) számú kormányrendeletet.

Az első pénzmosás-megelőzési törvényt 2003-ban felváltotta a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény, amely elsősorban az Európai Unió II. pénzmosás elleni irányelvének való megfelelés céljából született. Nem késlekedett az uniós jogalkotás, ugyanis 2005-ben kiadta a III. pénzmosás elleni irányelvet⁷, amelynek implementálására az Országgyűlés elfogadta a pénzmosás megelőzéséről és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvényt (a továbbiakban: Pmt., pénzmosás-megelőzési törvény). Tekintettel arra, hogy 2013. július 1-jén hatályba lépett Magyarország büntető törvénykönyve, a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.), amely a régi Btk.-t váltotta fel, így 2013-tól a hazai pénzmosásellenes szabályozás két törvényben, a Btk.-ban és a Pmt.-ben található. A Btk. az elődjéhez hasonlóan két tényállást tartalmaz a pénzmosással kapcsolatban, a törvény XL. fejezetében a pénzmosás és a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása címet viselő bűncselekmények alkotják a büntetőjogi szabályozást.

Az alpbűncselekmény dilemmái

A pénzmosást megelőző alpbűncselekményt illetően alapvető problémaként két kérdés vetődik fel: az egyik kérdéskör, hogy milyen feltételek támaszthatók a tényállás megvalósítását illetően, a másik hogy mennyiben bizonyítandó az alpbűncselekmény.⁸

Az első kérdésre adható választ illetően két terület érdemel figyelmet. Egyrészt, hogy a külföldön elkövetett bűncselekmény megalapozhatja-e a pénzmosás megállapíthatóságát, másrészt, hogy az előcselekménynek milyen stádiumban kell lennie.

A külföldön elkövetett cselekményeket illetően a kérdésnek azért van jelentősége, mert a pénzmosás és az alpbűncselekmény tipikusan nem ugyanabban az országban valósul meg.

⁷ Jelenleg a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló többször módosított 2005/60/EK számú irányelv van hatályban.

⁸ Farkas Judit: i. m. 90. o.

A jogirodalomban található olyan álláspont, amely szerint a Btk. hatályából következnek a külföldön elkövetett cselekményre vonatkozóan a pénzmosás előcselekményének magyar büntetőtörvény szerinti alkalmazhatósága. E szerint ha a cselekmény a kettős inkrimináció⁹ feltételének megfelel, akkor az elkövető felelősségre vonható abban az esetben, ha az alapcselekményt külföldön követték el.¹⁰

Ezt az álláspontot látszik alátámasztani az új Btk. kommentára is, amely szerint a rendelkezés helyes értelmezése az, hogy a törvény azt nem mondja ki, hogy az „e törvény szerint” kell büntetendő cselekménynek lennie, mégis egyértelmű, hogy a magyar Btk. által (és amennyiben az elkövetés külföldön történik, az elkövetés helyének büntetőtörvénye által is) büntetni rendelt cselekményeket kell érteni rajta.¹¹

Szintén ezt az álláspontot erősíti meg egy másik szerző is: „*napjainkban éppenséggel inkább az a jellemző, hogy az eredetleplezés az eredményesség reménye nélkül másként, mint nemzetközi mértékben nem is történhet. Szinte szükségszerű tehát, hogy az alapügy elkövetésének és az eredetleplezés (részbeni) színhelyének országa különböző legyen. Az egyetlen fontos kritérium az, hogy a gyanított előcselekmény az elkövetés és a pénzmosás országában is szabadságvesztéssel fenyegetett legyen.*”¹²

A kettős inkrimináció elfogadása egy további problémához vezet. Az uralkodó jogirodalom szerint ugyanis, amelyet a joggyakorlat is követ, a magyar törvény alkalmazásának feltétele, hogy a cselekmény az elkövetés helyének törvénye szerint ne csupán bűncselekménynek minősüljön, hanem ezen felül büntetendő is legyen.¹³ Ez azonban kizárja a magyar törvény alkalmazását például abban az esetben, ha az elkövetés helyének törvénye szerint a büntet-hetőség elévülés vagy más ok folytán megszűnt.¹⁴

Ezzel ellentétes álláspont szerint kizárólag azt a körülményt kell vizsgálni, hogy az adott történeti tényállás a hazai büntető törvénykönyvünk szerint

⁹ A Btk. 3. § (2) bekezdés a) pontjának aa) alpontja szerint a magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az a magyar törvény szerint bűncselekmény, és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő.

¹⁰ Farkas Judit: i. m. 106. o.

¹¹ Békés Ádám – Blaskó Béla – Czencz Zoltán – Csák Zsolt – Elek Balázs – Gál István – Gellér Balázs József – Köhalmi László – Lajtár István – Miskolczi Barna – Polt Péter – Szücs András – Török Zsolt – Vaskuti András: Új Btk. kommentár 8. kötet, Különös rész. Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013, 51. o.

¹² Tóth Mihály: i. m. 358. o.

¹³ Nagy Ferenc: A magyar büntetőjog általános része. Korona Kiadó, Budapest, 2001, 98. o.

¹⁴ Belovics Ervin – Gellér Balázs – Nagy Ferenc – Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános rész. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012, 157. o.

büntetendő cselekmény diszpozícióját valósította-e meg. E feltétel megvalósulása esetén bárki által bárhol elkövetett magatartás megalapozhatja e tényállási elemet.¹⁵

Egységesnek mutatkozik annak a megítélése, hogy a tényállásszerűség megállapítása körében közömbös az előcselekmény elkövetésének helye és az elkövető állampolgársága, továbbá annak sincs jelentősége, hogy az alapbűncselekmény a pénzmosás miatt eljáró állam joghatósága alá tartozik-e vagy sem (ahogyan ezt a strasbourgi egyezmény 6. cikkelye rögzíti).¹⁶

Az egyes országoknak a bécsi egyezmény és a palermói egyezmény alapján kell a pénzmosást bűncselekményként meghatározniuk, és kezelniük, az illető országokban a pénzmosást megelőző bűncselekményi körnek minden olyan, más országban megvalósult magatartásra ki kell terjednie, amely az érintett országban bűncselekménynek minősül, és amely a saját országban történő elkövetés esetén megelőző bűncselekmény lenne. Az egyes országok úgy is rendelkezhetnek, hogy az egyetlen előfeltétel az, hogy a magatartás megelőző bűncselekménynek minősülne, ha az országon belül valósult volna meg.¹⁷

A magam részéről azon szerzőkkel értek egyet, akik a hatályos jog alapján szükségesnek tartják a kettős inkrimináció követelményének történő megfelelést az előcselekményt illetően. Szerencsésnek tartanám azonban ezt a Btk.-ban konkretizálni, a pénzmosás nemzetközivé válása okán ugyanis nem elhanyagolható a kérdés jelentősége. Gondoljunk csak a deviza-bűncselekményekre, vagy bizonyos országokban a kábítószer-liberalizációból adódó eltérő szabályozásra.

A második vizsgálódási terület az előzőhöz képest viszonylag egyszerű, ugyanis a Btk. az általános részben foglaltak szerint a bűncselekmény kísérletét is büntetni rendeli, ebből következően az alapbűncselekménynél is eleget kell tennie, ha a cselekmény eljut a kísérleti stádiumba.

Visszatérve a másik kérdéskörre, szintén nem adható egyértelmű válasz arra, mennyiben szükséges bizonyítani az alapbűncselekményt.

A gondot annak a megítélése okozza, hogy az előcselekményre vonatkozóan a pénzmosás miatti felelősségre vonáshoz szükséges-e jogerős ítélet, vagy sem.

---

15 Belovics Ervin – Molnár Gábor Miklós – Sinku Pál: Büntetőjog II. Különös rész. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013, 738. o.

16 Uo.; Tóth Mihály: i. m. 358. o.; Békés Ádám – Blaskó Béla – Czencz Zoltán – Csák Zsolt – Elek Balázs – Gál István – Gellér Balázs József – Kőhalmi László – Lajtár István – Miskolczi Barna – Polt Péter – Szücs András – Török Zsolt – Vaskuti András: i. m. 51. o.

17 Pintér Beatrix: A pénzmosás elleni nemzetközi fellépés. Jura, 2011/2., 181. o.

Első megközelítésben érdemes abból kiindulni, hogy milyen követelmények támaszthatók az alpbűncselekményt illetően.

Gazdasági bűnözés és bűncselekmények című könyvében Tóth Mihály kifejti, miszerint csak bírói ítélet állapíthatja meg azt a tény, hogy a pénzmosás tárgyaként szóba jöhető dolog bűncselekménnyel összefüggésben keletkezett.¹⁸ A szerző azonban későbbi előadásában a félreértések elkerülése érdekében kiemeli: valószínűleg korábbi művének „*részbeni félreértése is hatott arra a gyakorlatra, hogy ilyen bírói döntés (ismeretének) hiányában sorra szüntettek meg pénzmosás-gyanús ügyeket. A korábbi – szigorúbb értelmezésre is alapot adó – bűncselekménnyel összefüggésben keletkezett kifejezést egyébként a jogalkotó azóta büntetendő cselekmény elkövetéséből származó kifejezéssel váltotta fel. Ez szintén azt erősíti, hogy – ha szükséges is az előcselekmény lehetőség szerinti feltárása a pénzmosás miatt indult ügyekben, számos esetben – a hangsúly objektív elemekre, a tette helyezve – marasztaló ítélet hiányában is felvethető a járulékos cselekmény elkövetőjének felelőssége.*”¹⁹

A büntetőeljárás egyrészről az alpbűncselekményre vonatkozóan, másrészt a pénzmosásra vonatkozóan indulhat meg. Meglátásom szerint ha feltételként elfogadnánk, hogy a pénzmosás gyanúja esetén az eljárás lefolytatásához az alpbűncselekmény tekintetében jogerős ítélet szükségeseltetik, akkor a pénzmosás miatt induló eljárás ellehetetlenülne. Elegendő csak az eltérő jogrendszerekből adódóan a nemzetközi jogsegély keretében történő külföldi ítéletek elismerésének nehézségeire gondolnunk. Példaként arra utalok, hogy az angolszász jogrendszerben nem szükségszerű a büntetőjogi felelősség megállapítását követően az ítélet írásba foglalásakor a tényállás rögzítése, ennek elmaradása hazánkban – a felmentő határozatot kivéve – az ítélet abszolút megalapozatlanságához vezet.

A pénzmosás miatt induló eljárásban annak elfogadása önmagában nem lehet elegendő, hogy eljárás van folyamatban az alpbűncselekménnyel összefüggésben, hiszen ez ahhoz a képtelen eredményhez vezetne, hogy a dolog bűnös eredete egy vélelmen alapul. A dolog ugyanis attól minősül minden kétséget kizáróan alpbűncselekményből származónak, ha azt büntetőbíróóság jogerősen megállapítja. Végző soron annyi leszögezhető, hogy a pénzmosás bizonyításának ki kell terjednie az alpbűncselekményre,

18 Tóth Mihály: *Gazdasági bűnözés és bűncselekmények*. KJK-Kerszöv Kft., Budapest, 2000, 312. o.

19 Bereczki Zoltán – Botos Csaba – Czine Ágnes – Gál István László – Tóth Mihály – Steiner Péter – Sinku Pál: *A pénzmosás elleni küzdelem aktuális kérdései*. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2005, 14–15. o.

így az abból származó dolog eredetére is. Eljárásjogi akadálya nincs ugyan, hogy az alapbűncselekménnyel kapcsolatban felvetődő büntetőeljárás lefolytatására külön eljárás keretében kerüljön sor, azonban alappal felvetődik annak a lehetősége, hogy a különböző országokban folyó párhuzamos eljárások során az eltérő jogrendszerekből adódó anomáliákból (a bírói mérlegelésről nem is beszélve) adódóan az alapbűncselekmény értékelése ellentétes döntéshez vezethet.²⁰

A szakirodalomban uralkodó nézet szerint az előcselekmény a különös részi diszpozíció objektív tényállási eleme. A pénzmosás megállapítása során perrendszerűen kell bizonyítani a fennállását, nem szükséges azonban, hogy az előcselekmény elkövetését jogerős bírósági határozat mondja ki.²¹ Így ebben a körben is annak van jelentősége, hogy a történeti tényállás a Btk. diszpozícióját kimeríti-e.

Egységesnek mondhatók az álláspontok abban a tekintetben, hogy nem jelenti a pénzmosás megállapításának akadályát, ha az előcselekmény miatti felelősség megállapítását az akadályozza, hogy az elkövetője valamilyen büntethetőségi akadály miatt nem büntethető, például gyermekkorú vagy kóros elmeállapotú.

Korántsem ilyen egységes a megítélés, ha az előcselekmény már elévült. Van olyan álláspont, amely szerint, ha a cselekmény már elévült, akkor már előcselekmény nem lehet, ugyanis az a gondatlan alakzat büntetni rendeltsége miatt parttalaná tehetné a felelősségre vonást.²² Ezzel ellentétesnek látszik az az okfejtés, miszerint nincs akadálya az alapbűncselekmény megvalósulásának, ha a tárgyi elemek tekintetében megvalósult előcselekmény elkövetője ismeretlen maradt, vagy ha például tévedés, kóros elmeállapot, elévülés, elhalálozás miatt nem büntethető.²³

Véleményem szerint nem fogadható el az alapbűncselekmény elévülésére vonatkozó azon teória, amely szerint az a pénzmosás megállapíthatóságát illetően büntethetőséget megszüntető okot idéz elő. A gondatlan alakzat esetében a dolog eredetét illetően kell tévedésben lenni, ezért ha és amennyiben az elkövető utólag tudomást szerez a dolog bűnös eredetéről, akkor az elköve-

20 „De berendezkedhetünk-e arra, hogy rendkívüli perorvoslással vonjuk le a törvénysértően felállított vélelmünk cáfolatának konzekvenciáit?” Tóth Mihály (2002): i. m. 359. o.

21 Belovics Ervin – Molnár Gábor Miklós – Sinku Pál: i. m. 738. o.

22 Békés Ádám – Blaskó Béla – Czencz Zoltán – Csák Zsolt – Elek Balázs – Gál István – Gellér Balázs József – Kóhalmi László – Lajtár István – Miskolczi Barna – Polt Péter – Szűcs András – Török Zsolt – Vaskuti András: i. m. 51. o.

23 Bereczki Zoltán – Botos Csaba – Czine Ágnes – Gál István László – Tóth Mihály – Steiner Péter – Sinku Pál: i. m. 15. o.

tőnek választási lehetősége van: vagy feljelentést tesz a hatóságnál, ez esetben büntethetőséget megszüntető ok miatt a felelősségre vonás alól mentesül, vagy a lebukást és ezzel együtt a büntetőjogi következményeket kockáztatja. Az alpbűncselekmény elévülését illetően utóbb kedvezőtlenebb helyzetbe sem kerülhet az elkövető, ugyanis ha a cselekmény megvalósulásakor a tudattartalma átfogja azt a körülményt, hogy a dolog bűnös eredetű, akkor az eshetőleges szándék fennállása okán már másik alakzat miatt vonható felelősségre, míg az alpbűncselekmény elévülése után kifejtett elkövetési magatartás esetén a negligencia kereteit nyilván nem lehet addig tágítani, hogy az eredetre vonatkozó elvárhatóság eredményre vezessen.

Ha az alpbűncselekmény elévülése büntethetőségi akadályként kizárta tenné a pénzmosás miatt az elkövető büntethetőségét, az arra az igencsak kifogásolható következményre vezetne, hogy a bűncselekmény elkövetéséből származó pénz parkoltatásával elkerülhetővé válna az elkövetők felelősségre vonása annak ellenére, hogy az elkövetési magatartás kifejtésére akár folyótóltagosan az alapcselekmény elévülése után, azonban a pénzmosás elévülési idején belül kerül sor. Álláspontom szerint mivel a pénzmosás esetén nem áll fenn a jogi tárgyak azonossága, így nem alkalmazható ez a teória.

Következtetések

A pénzmosási bűncselekmények gyakoriságát megjelenítő egységes nyomozó hatósági és ügyészségi büntügyi statisztika adatai szerint 2009-ben 21, 2010-ben 9, 2011-ben 10, 2012-ben 14, míg 2013-ban 11, azaz összesen 65 ügyben került sor vádemelésre a pénzmosás szándékos alakzata miatt.²⁴ A számok tükrében is érzékelhető az a közismert tény, hogy milyen nehéz büntetőjogilag értékelhető eredményt elérni pénzmosás miatt.

Nézetem szerint az alpbűncselekmény kérdéskörének túlértékelése, valamint a jogértelmezési bizonytalanság is egyaránt az oka lehet annak, hogy mind ez idáig csekély számban indult büntetőeljárás pénzmosás miatt. Az új Btk.-ban mindenképp konkretizálni kellett volna az alpbűncselekménnyel összefüggő bizonytalanságokat. Mindenesetre az rögzíthető, hogy bárki által bárhol elkövetett olyan előcselekmény gyanúja megalapozhat pénzmosás miatti eljárást, amely a magyar büntető törvénykönyv szerint is büntetendő cselekmény.

---

²⁴ A Legfőbb Ügyészség Kabinet adatvédelmi és biztonsági osztályának tájékoztatása.

A felvetésnek a csekély számban induló eljárások tükrében gyakorlati jelentősége nincs, azonban arra fel kell hívni a figyelmet, hogy a magyar szabályozás értékhatárra tekintet nélkül rendeli büntetni a pénzmosást, ezért *de lege ferenda* meggondolandó lenne a bagatellesetek büntethetőségének megszüntetése. Ha ugyanis félretesszük a bűnüldözés eredményességének (helyesen fogalmazva eredménytelenségének) okait, a büntetőeljárás lefolytatása az ilyen ügyekben felesleges idő- és munkaerő-veszteséget okozna. Az nyilván nem igényel különösebb magyarázatot, hogy e cselekmények a szervezett bűnözéssel szemben folytatott harcban sem bírnak relevanciával.

Összegzőként megállapítható, hogy a jogalkotásnak az elmúlt immár közel két évtizedben *mutatis mutandis* sem sikerült megszüntetnie az alapbűncselekmény kapcsán – az alkalmazhatóság eltérő megítélése vonatkozásában – felvetődő nehézségeket. Nézetem szerint ha a szervezett bűnözéssel szemben eredményesebben kívánjuk felvenni a harcot, akkor a pénzmosás feldeírításának és a büntetőjogi felelősségre vonás eredményesebbé tételének javítását illetően mind a jogalkotásra, mind a jogalkalmazásra várnak feladatok.

IRODALOM

Békés Ádám – Blaskó Béla – Czencz Zoltán – Csák Zsolt – Elek Balázs – Gál István – Gellér Balázs József – Köhalmi László – Lajtár István – Miskolczi Barna – Polt Péter – Szücs András – Török Zsolt – Vaskuti András: Új Btk. kommentár 8. kötet, Különös rész. Nemzeti Közszerkeletési és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013

Belovics Ervin – Gellér Balázs – Nagy Ferenc – Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános rész. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012

Belovics Ervin – Molnár Gábor Miklós – Sinku Pál: Büntetőjog II. Különös rész. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013

Berezki Zoltán – Botos Csaba – Czine Ágnes – Gál István László – Tóth Mihály – Steiner Péter – Sinku Pál: A pénzmosás elleni küzdelem aktuális kérdései. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2005

Farkas Judit: A pénzmosás büntette svájci és német jogösszehasonlítással. MTA Állam- és Jogtudományi Intézete, Budapest, 1996

Gál István László: A pénzmosás szabályozásának régi és új irányai a nemzetközi jogban és az EU-jogban. *Európai Jog*, 2007/1.

Gál István László – Sinku Pál: Dinamikus és statikus pénzmosás – egy új tényállás kritikai elemzése. *Magyar Jog*, 2008/3.

Gál István László: A pénzmosással és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos jogszabályok magyarázata. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012

Molnár Gábor: Gazdasági bűncselekmények. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009

Nagy Ferenc: A magyar büntetőjog általános része. Korona Kiadó, Budapest, 2001

Pintér Beatrix: A pénzmosás elleni nemzetközi fellépés. *Jura*, 2011/2.

Tóth Éva: Tőkepiaci és bank szakjogász képzés. Pénzügyi jog és büntetőjog című előadás anyaga. Elhangzott a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Deák Ferenc Intézet Tőkepiaci és bank szakjogász képzésén, Budapest, 2013. március 6.

Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények. KJK-Kerszöv Kft., Budapest, 2000

Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények. KJK-Kerszöv Kft., Budapest, 2002